

DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA DE LA LLENGUA I LA LITERATURA

II JORNADA DE DOCÈNCIA 4 de febrer de 2003

PROGRAMA

9.15-9.30	Presentació
9.30-10.30	MAITE COMALAT (Facultat de Biblioteconomia i Documentació) <i>Els dossiers electrònics: una eina per a la docència i la comunicació</i>
10.30-11.00	Pausa-esmorzar
11.00-12.00	PILAR MONNÉ, CARMEN ARBONÉS, GEMMA PUJALS, M. ROSA TORRAS <i>Les pràctiques a l'ensenyament de llengües estrangeres</i>
12.00-13.00	ANNA DÍAZ-PLAJA, JULI PALOU, ROSA M. POSTIGO, EDUARD SANAHUJA <i>Una prova d'avaluació per als estudiants de Didàctica de la Llengua i la Literatura I (EP): "Correcció i avaluació de textos escrits autèntics"</i>
13.00-15.00	Pausa-dinar
15.00-16.00	TERESA MARBÀ <i>"Llengües i marginació". Resum d'una experiència</i>
16.00-17.00	JOAQUIM AULADELL <i>El dramatzador dramatzat o La Comèdia i la Tragèdia pertanyen a la Dramatzació? Reflexions, dubtes i una proposta sobre dramatzació</i>
17.00-18.00	FRANCISCO JOSÉ CANTERO <i>L'articulació formació inicial – recerca en l'assignatura Fonètica Aplicada a l'Educació</i>

NOTA: Totes les sessions tindran lloc a la Sala 140 del Departament, a excepció de la de presentació (9,15-9,30) i la de Maite Comalat (9,30-10,30), que es desenvoluparan a l'Aula Màster de la Divisió (planta baixa de l'edifici de Migdia, a la banda de la consergeria). Les activitats de la jornada s'iniciaran, doncs, l'Aula Màster a les 9,15 h, i continuaran a partir de les 11 h. a la sala 140 del Departament.

RESUMS

MAITE COMALAT (Facultat de Biblioteconomia i Documentació)

Els dossiers electrònics: una eina per a la docència i la comunicació

Què cal tenir en compte en el moment de posar en funcionament el dossier electrònic? Quines són les seves utilitats? A quins documents i a quina informació pot donar accés? Com cal organitzar-les per fer-les fàcilment consultables?

Aquestes són algunes de les preguntes que ens vénen al cap quan pensem en la necessitat d'incorporar el dossier electrònic com a eina docent en les nostres assignatures. Algunes qüestions prèvies que cal tenir en compte sobre aspectes tècnics i altres, de caire més pedagògic, ens ajudaran a treballar-hi i veure'ls com una eina bàsica i avantatjosa per al desenvolupament de la docència i per a la millora de la comunicació amb els nostres alumnes que podem adaptar a les nostres i a les seves necessitats.

PILAR MONNÉ, CARMÉ ARBONÉS, GEMMA PUJALS, M. ROSA TORRAS (en nom de l'equip de pràctiques de Llengües Estrangeres)

Les pràctiques a l'ensenyament de Llengües Estrangeres

L'equip de tutors de pràctiques de Llengües Estrangeres, a partir de les directrius de la comissió de pràctiques i de les iniciatives del propi equip, ha treballat en els darrers anys en l'elaboració d'un projecte de practicum per a aquest ensenyament. Aquest treball s'ha orientat a diferents àmbits que, per la complexitat del practicum, presenten un gran diversitat: tutories, alumnat, escoles, etc.

Pel fet que aquesta aportació s'inscriu en unes Jornades de Docència ens centrarem sobretot en els aspectes que afecten al desenvolupament de les tutories.

En primer lloc, després d'una breu presentació del marc general del practicum en la formació de mestres i el funcionament de l'equip docent, exposarem les diferents línies d'actuació que s'han dut a terme fins ara, i que, bàsicament, giren entorn de l'elaboració, el desenvolupament i l'aplicació del Pla Docent. A continuació, com a mostra de la feina que s'ha fet, donarem alguns exemples concrets de temes treballats i la manera de treballar-los, com ara *l'escola avui*, *les unitats de programació*, *l'elaboració de la memòria*, etc. Finalment, exposarem en què s'està treballant aquest curs 2002-2003: l'elaboració d'un dossier unificat de pautes d'observació amb la previsió que a final de curs pugui passar-se a format electrònic.

Per acabar esbossarem breument quines són les línies d'actuació de cara al futur, una de les quals serà el plantejament del pla docent en crèdits ECTS, cosa que ens fa valorar positivament la feina feta fins ara, en el sentit que ha permès avançar en la definició dels objectius com a competències de l'alumnat i en l'elaboració de molts materials i recursos que permetran definir millor les tasques d'aquest alumnat.

ANNA DÍAZ-PLAJA, JULI PALOU, ROSA M. POSTIGO, EDUARD SANAHUJA

Una prova d'avaluació per als estudiants de Didàctica de la Llengua i la Literatura I (EP): "Correcció i avaluació de textos escrits autèntics"

L'avaluació dels estudiants de Didàctica de la Llengua i la Literatura I (Educació Primària) es basteix sobre tres proves: una exposició oral (d'un grup de dos o tres estudiants) d'alguna de les lectures obligatòries proposades; una exposició oral (individual) sobre activitats relacionades amb la comprensió lectora a partir d'un text triat per l'estudiant; i un treball escrit (individual) al voltant de dos textos –un en català i l'altre en castellà– escrits per alumnes de dos cicles diferents d'Educació Primària.

Aquest darrer treball, de caràcter eminentment pràctic, pretén comprovar no només fins a quin punt l'estudiant és capaç d'aplicar els coneixements d'ordre lingüístic, textual i didàctic sobre dos textos escrits autèntics (les condicions de producció dels quals no sempre es coneixen; cas que es desconeixin, s'hauran d'inferir), sinó també la pròpia capacitat per produir un discurs escrit organitzat, coherent i normativament correcte.

Com que pretenem que el treball sigui, alhora, una eina d'avaluació i un instrument d'aprenentatge, els nostres estudiants gaudeixen de l'assessorament que els calgui durant les hores de tutoria i, en el supòsit que, un cop lliurat, s'hi detectin mancances o errades de qualsevol índole, l'autor rep les instruccions oportunes per esmenar-lo i millorar-lo.

La nostra comunicació està orientada a presentar els detalls de l'elaboració d'aquesta prova i discutir-ne la validesa i eficàcia, tant en si mateixa com amb relació a la resta de criteris avaluatius de l'assignatura, tenint en compte que l'objectiu de qualsevol matèria és facilitar la incorporació d'uns sabers d'abast general i no únicament promocionar unes destreses i habilitats que, desenvolupades *ad hoc*, puguin permetre resoldre les dificultats que susciten un examen o un treball.

TERESA MARBÀ

“Llengües i marginació”. Resum d’una experiència

Quan, l’abril del 2000, el Consell del Departament i el Consell d’Estudis d’Educació Especial aprovaven la proposta de “Llengües i Marginació” com a “activitats reconegudes com a Crèdits de Lliure Elecció”, engegàvem oficialment una experiència que havia començat abans, a partir de la tutoria de Pràctiques d’Educació Especial que se’ns havia confiat fa més de deu anys.

A través de les pràctiques en escoles de presons, els nostres estudiants es posen en contacte amb el medi penitenciari. L’estada en aquestes escoles enriqueix els estudiants en més d’un aspecte: els obre perspectives professionals, els mostra l’ensenyament d’adults en tots els nivells de l’educació obligatòria, però, sobretot, constitueix un element important en la seva formació personal, permetent-los conèixer directament un aspecte de la nostra societat, sovint objecte de fantasmes i prejudicis, que els fa replantejar moltes coses.

L’estiu del 1999 va sorgir l’ocasió de col·laborar amb els mestres i educadors de Wad-Ras amb un ventall d’activitats (tallers d’expressió, suport als grups d’alfabetització i neolectores, llengua per a estrangeres...), i va semblar adient proposar un programa que beneficiaria tant l’escola del Centre (mestres i internes) com els nostres estudiants.

Paral·lelament, s’obria la possibilitat de col·laborar més estretament amb algunes escoles (Avillar Chavorros, Castella, Collaso i Gil) que podien oferir un interès especial per als nostres estudiants, a canvi del suport que els podíem donar des de la Facultat.

Amb aquesta perspectiva vam engegar el programa “Llengües i Marginació”, obert en principi als estudiants de la UB. Al llarg d’aquests anys hem tingut estudiants de les facultats de Professorat, de Pedagogia, de Psicologia i de Dret.

En aquesta intervenció voldria mostrar l’experiència d’aquests tres anys, i reflexionar sobre la utilitat i la funció d’aquest tipus d’activitats.

JOAQUIM AULADELL

El dramatzador dramatzat o La Comèdia i la Tragèdia pertanyen a la Dramatzació? Reflexions, dubtes i una proposta sobre dramatzació

Quan em vaig fer càrrec de l'assignatura Dramatzació el 1996 es va presentar un programa acadèmic que, deliberadament, era susceptible de diverses interpretacions i realitzacions.

S'havia de fer en un curs quadrimestral (24 sessions reals), "complementari", és a dir, no troncal sinó per fornir recursos didàctics a estudiants de diverses especialitats (i durant un temps, de diverses Facultats), "pràctic" i personalitzat a partir de la situació de cada estudiant. Havent enraonat llargament amb Laia Obregon, Teresa Marbà, Maria Vilanova i Elisenda Puig (i tenint en compte la bibliografia del tema) es palesa que hi ha dues posicions: l'una: "Dramatzació és fer teatre i el teatre consta dels Dramatzadors, la Peça i els Espectadors. Si no hi ha representació no hi ha teatre"; i l'altra: "Dramatzació és realitzar operacions de la pràctica escènica com a enriquiment cultural, investigació, experimentació o creixement personal amb representació o sense." Això dit en poques paraules. Si n'hi introduïm més, com ara Arts Escèniques, Dinàmica de Grups, Tècniques de Comunicació-expressió o Vídeo-cinema, veiem com la configuració del camp es complica.

Per part dels estudiants la Dramatzació "complementària" s'entén com una "maria", "pràctica" es pot entendre que no s'ha de fer res fora de la sessió o classe, l'assistència obligatòria es pot entendre que no s'ha de fer res més que assistir-hi, que sigui persona-litzada es pot entendre que vol dir que s'ha de "motivar".

Després d'ensopegades i satisfaccions, fa dos anys vaig posar en marxa l'Autotest d'Ha-bilitats de Dramatzació i la divisió del curs en dues parts: Nivell d'Iniciació i Nivell de Capacitació, de treball de grup la primera i de treball individual la segona.

Potser una solució seria deixar l'assignatura Dramatzació per al Nivell d'Iniciació i passar el Nivell de Capacitació a una assignatura informal més flexible, amb col·laboració de diversos Departaments...

Voldria presentar el "Test d'Habilitats de Dramatzació" i el text (2001) i el vídeo de la representació (2002) de "Drama universitari", un treball de curs.

FRANCISCO JOSÉ CANTERO

***L'articulació formació inicial – recerca en l'assignatura Fonètica
Aplicada a l'Educació***

Aquesta assignatura va néixer paral·lelament al Laboratori de Fonètica Aplicada, que vam definir, des del seu començament, com a laboratori docent i de recerca. Deu anys després de la seva creació, és un bon moment per fer balanç de la relació entre aquestes dues tasques, la recerca i la docència, dutes a terme al mateix lloc.

Amb aquesta comunicació volem, doncs, exposar com ens plantegem l'articulació entre les línies de recerca del Laboratori i les línies de docència de l'assignatura, com l'elaboració de coneixements teòrics, però també de tècniques d'aplicació, ens imposa un programa d'investigació concret, i com la recerca més especialitzada pot ajudar a construir un àmbit més aviat general en la formació inicial de mestres.

Dedicaré una atenció preferent a l'enfocament metodològic de l'assignatura: l'ús de l'instrumental d'anàlisi acústica, l'elaboració de coneixement teòric a partir de l'anàlisi empírica, els materials aportats, la dinàmica de les sessions, els tres nivells de treball (teòric, empíric i pràctic) i el sistema d'avaluació.

Finalment, veurem com la pròpia dinàmica de les sessions de docència van ser definitives en la formulació de les tècniques d'anàlisi que utilitzem al Laboratori, així com dels objectius de recerca que orienten la nostra activitat científica, com ara l'anàlisi de la parla espontània.